

MAGYAR JUHÁSZAT

ÉS KECSKETENYÉSZTÉS

Szerkeszti
a szerkesztőbizottság

24. évfolyam
2015/11

KUKOVICS SÁNDOR – JÁVOR BENCE

Az EU juh- és kecskehús piacának változásai

.....
II-IX

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI: **Bátor Árpád**, A JUH TERMÉKTANÁCS ELNÖKE, **Dr. Jávor András**, EGYETEMI TANÁR, ELNÖKSÉGI TAG,
Dr. Kukovics Sándor, ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ, JUH TERMÉKTANÁCS
Dr. Békési Gyula, **Dr. Mucsi Imre**, EGYETEMI TANÁR, • Szerkesztette: **Avar László**

Az EU juh- és kecskehús piacának változásai

Az EU Juhhús- és Kecsehús-előrejelző Munkabizottságának 2015. október 26-ai ülésének információi meglehetősen jó alapot adnak arra, hogy a hazai ágazataink helyzetét átgondoljuk. Ehhez az alábbiakban foglaljuk össze az EU és a juh világpiaconak minket érintő adatait.

Az EU juh- és kecskehúspiaci folyamatai

A termelés és a létszám

A DG AGRI adatainak összesítése alapján, az első hét hónap adata szerint 2014-hez képest 0,5%-kal nőtt az EU juh hús termelése, és 1,5%-kal emelkedett a juh létszám 2015-ben (1. ábra). A legnagyobb emelkedésre az Egyesült Királyságban került sor, de növekedést figyeltek meg a spanyol, francia, ír, görög, olasz, német, portugál, holland, osztrák, román és egyéb ágazatokban egyaránt.

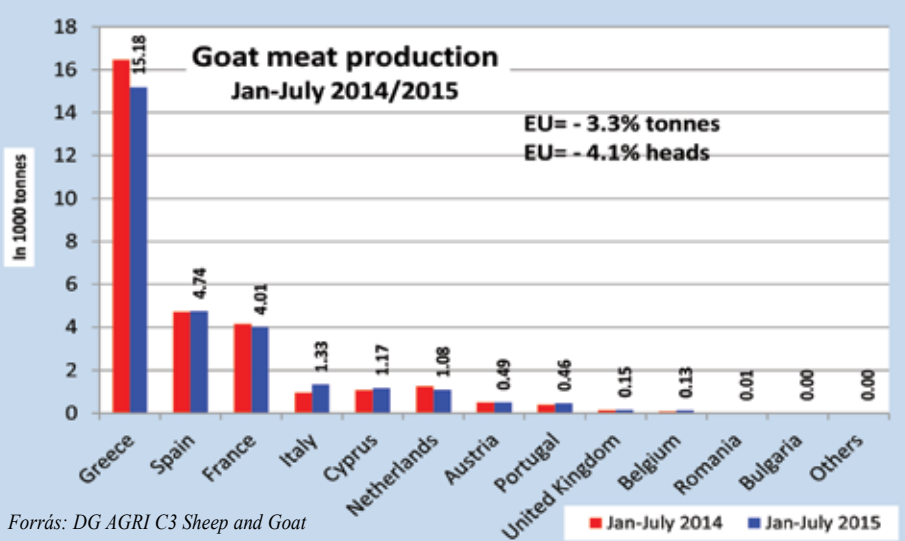
Az EU kecské ágazatában kettős folyamatot állapítottak meg. A legnagyobb kecsketartónál (Görögország), valamint Franciaországban és Hollandiában csökkent a létszám és az előállított hús mennyisége, míg a többi jelentős kecsketartó tagállam (Spanyolország, Olaszország, Ciprus, Portugália) esetében létszámemelkedésre került sor (2. ábra). Az első hét hónap adatainak értékelése szerint a 2015. évi kecskehús termelés 3,3%-kal nőtt mennyiségben, az állomány pedig 4,1%-kal.

Ezek az adatok a teljes év termelés- és létszámnövekedésére engednek következtetni.

Az árak

A nehézbarányok éven keresztüli heti árváltozásait vizsgálva érdekes megállapítást

2. ábra: A kecskehús termelés alakulása az első hét hónap adatai alapján 2014-ben és 2015-ben

Forrás: DG AGRI C3 Sheep and Goat

tehetünk (3. ábra) azon túlmenően, hogy jelentős különbségek voltak az elmúlt három év között. Az előző két évben (2013 és 2014) lényegesen alacsonyabbról indult az ár januárban, mint 2015-ben, és a csúcst a 22. hét körül érte el. Ezzel szemben a magasabbról indult 2015-ös ár már a 16. héten elérte csúcspontját. Az ezt követő hetekben a 2014-es ár alá, a 2013-as árszínvonalra, majd az alá csökkent. A nyár végi hullámzást követően emelkedett ismét az előző évek ára fölé, majd a 2013–2014-es színvonalra csúszott vissza.

A könnyűbarányok heti árainak elemzése során azt tapasztalhattuk, hogy az árgörbe sokkal magasabbról „kezdt” el csökkenni 2015-ben, mint az előző két évben, majd a 14. hétre érte el csúcspontját (4. ábra). A következő hetekben előbb a 2014-

es, majd a 2013-as árszínvonal alá esett vissza. Ezután fordult a szokásos emelkedő tendenciába a 2015. évi görbe, de csak a 28. héten haladta meg a 2014-es szintet, de a 41. hétig a 2013-as szint alatt maradt.

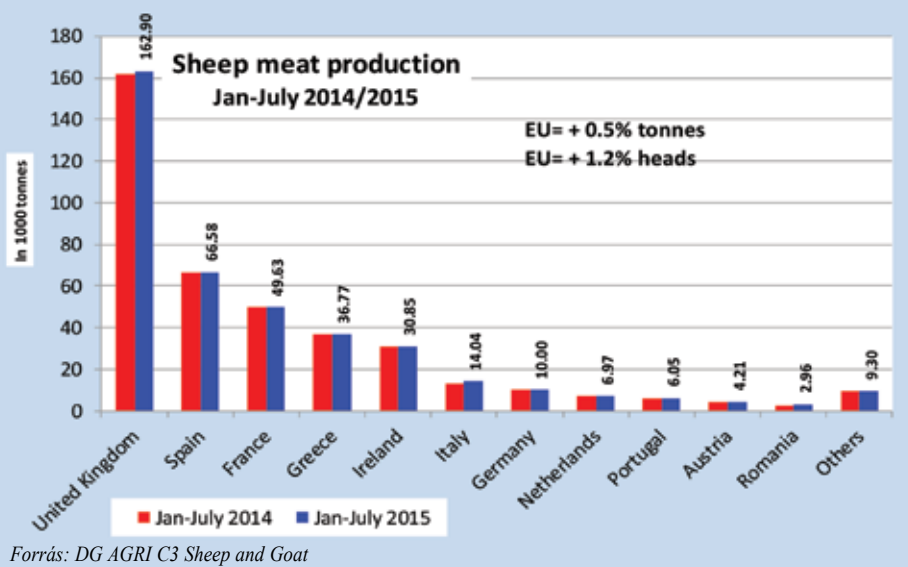
A két kategória ára 2015-ben azonos szinten volt a 22.–25. héten (560–570 €), majd ezt követően a nehézbarány ára intenzíven csökkenni, a könnyűbarány ára pedig emelkedni kezdett. A 41.–42. hétre a kettő közötti különbség csaknem 170 €-ra emelkedett, a könnyűbarány előnyére, amely megközelítette a 645 €-t, míg a nehézbarány ára 470 €/100 kg vte közelébe zuhant vissza.

A könnyű barány alapvetően EU-kategória, és csak a déli tagállamokban (és Magyarországon) állítják elő. A világpiacon a nehézbarány és a felnőtt juh hús számít eladandó terméknek. Az idei év érdekes eltérést hozott az egyes ide beszállító harmadik országok árszínvonalában. Az uruguayi barány ára a 41. hétre meghaladta az EU-árat, s emelkedő tendenciája gyakorlatilag 2014 nyara óta szinte töretlen. Ezzel szemben az ausztrál ár 400 €-ról a 300 € körüli értékre csökkent ez év felétől az utóbbi hetekig. Az új-zélandi barányár egészen 260 €-ig esett vissza az év első felében, majd az utóbbi hetekben emelkedett az ausztrál barány árszintjére.

Az import alakulása

A kínai piac megtorpanása (amelyről már a Magyar Juhászati és Kecsketenyésztési 2015. májusi számában beszámoltunk) lényegesen átalakította az EU-ba érkező húsféleségek mennyiségét és arányát (5. ábra). Az idén márciusban beérkezett import hús 45:55%-ban oszlott meg a friss és a fagyasztott termék között, s utána a friss hús aránya az előző évekenél is nagyobb mértékben visz-

1. ábra: A juh hús termelés alakulása az első hét hónap adatai alapján 2014-ben és 2015-ben

Forrás: DG AGRI C3 Sheep and Goat

szaesett. Emellett a beérkezett húsmennyiség lényegesen meghaladta az előző évit.

A 2015. január elsejétől augusztus 15.-ig beérkezett juh- (és benne minimális kecske) -hús mennyisége (157.983 tonna) mintegy kettőezer tonnával meghaladta a 2014-es adatot, de több mint 2.300 tonnával maradt el a 2013-as szinttől. Ezen a mennyiségen belül Új-Zéland 8 ezer tonnát meghaladó mennyiségben szállított többet 2015-ben (138.827 tonna), mint 2014-ben. A második helyet elfoglaló Ausztrália ebben az időszakban csak 12.261 tonnát szállított az EU tagállamaiba.

Az importált juhhús értéke 2013-2015 között – a január elseje és augusztus 15-e közötti időszakban – folyamatosan és intenzíven emelkedett: 2013-ban 698.004.000 €; 2014-ben 764.591.000 €; 2015-ben 831.411.000 €. Minden évben ezen összeg döntő hányada Új-Zélandra jutott. Ennek 2014. évi összege 652.997.000 € volt, 2015-ben pedig 733.678.000 €-ra emelkedett. Ezzel párhuzamosan az ausztrál import értéke csökkent: 2014-ben 69.724.000 €; 2015-ben pedig 65.115.000 € volt. A többi beszállító ezek töredékével részesedett az importból.

A teljes import kvóta mennyiségének kihasználása ezen időszakban 52%-os volt. Új-Zéland 59-, Ausztrália 56, Chile 26, Uruguay 24%-ban töltötte ki a kvótáját ebben az időszakban 2015-ben. Az a meglepő helyzet állt elő, hogy 2015-ben csak Új-Zéland tudta növelni beszállítását (6. ábra), és az összes többi beszállító nagy mértékben elmaradt a 2014. évi adatától.

A tagállamonkénti import mennyiségét tekintve több ország esetében (Hollandia, Németország, Olaszország, Belgium, Svédország, Olaszország, Spanyolország) 2015-ben nőtt az érték (7. ábra), ugyanakkor Nagy-Britanniába és Franciaországba kevesebb érkezett, mint 2014-ben az azonos időszakban. Az előzőekben bemutatott tendenciát követve viszont az import értéke minden tagállam esetében jelentősen emelkedett a magasabb ár következtében.

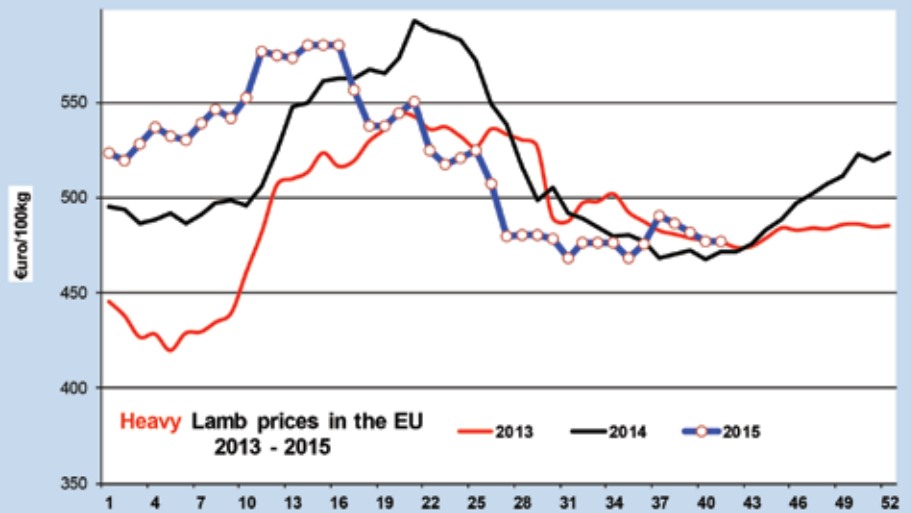
A Kína + Hongkong együttes importja mintegy 100 ezer tonnával esett vissza 2015-ben a vizsgált időszakban, ami oda vezetett, hogy az EU lett a világ legnagyobb importőre.

Az exportadatok alakulása

Az import növekedésével párhuzamosan jelentősen visszaesett az EU exportja, mert nemcsak Kína + Hongkong „fogadott” kevesebb árut az EU-ból, de az észak-afrikai piacok kereslete is megcsappant 2015 első hét és fél hónapjában. Erőteljesen visszaesett az élőállat kivitel, és megnőtt a fagyasztott hús exportja a teljes mennyiségben belül. Amíg 2011-ben az éven felüli élőállat dominált az exportban, addig 2014-ben az 1,997 millió kivitt egyedből alig volt felnőtt juh.

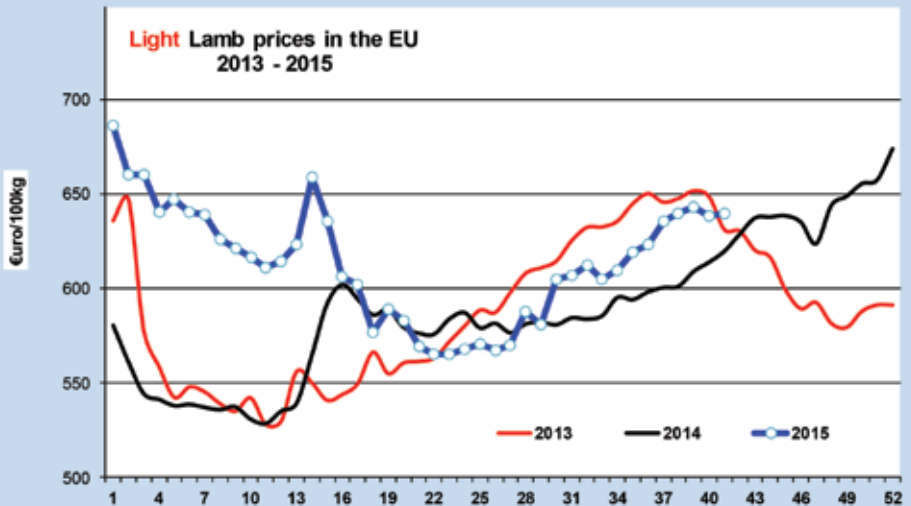
A kiszállított mennyiség vágott-testegyenértékben (vte) számolva a 2014-es

3. ábra: A nehézbarányok árának alakulása az utóbbi három évben

Forrás: DG AGRI C3 Sheep and Goat

4. ábra: A könnyűbarányok árának alakulása az utóbbi három évben

Forrás: DG AGRI C3 Sheep and Goat

54.319 tonnáról 2015-re 43.351 tonnára csökkent. Ezen belül a Kínába és Hongkongba szállított mennyiség csaknem egy negyedére zsugorodott (8. ábra). Emellett a Líbiába kivitt mennyiség majdnem egy harmadával csökkent. Ezzel párhuzamosan a Jordániába exportált mennyiség több mint 50%-kal emelkedett. A kivitt termékek értéke ugyancsak visszaesett, nagysága 229.076.000 €-ról (2014) 221.941.000 €-ra csökkent (2015). Az egyes kiviteli célpontok közül néhány esetben jelentős visszaesés következett be: Hongkong – 74,8%; Oroszország – 60,0%; Egyesült Arab Emírátságok és Tunézia egyaránt – 53,5%; Norvégia – 48,0 %; Líbia – 18,8%. Ugyanakkor a más országokba (pl. Jordánia, Libanon és Guinea) irányuló kivitel 50%-ot meghaladó mértékben emelkedett (9. ábra). Egyéb célországok esetében lényegesen kisebb volt a változás. Összesítve a 2014-es export csak 1%-kal csökkent, de a 2015. év első hét és fél hónapja alatt a zuhanás 20,2%-ot tett ki.

Bár érdekes módon 2015. vizsgált időszakában csökkent a világgiacon eladott juh- és kecskehús mennyisége, a legnagyobb exportőrök sorrendje nem változott: Új-Zéland, Ausztrália és EU.

Az EU ágazati mérlege

A DG AGRI által készített elemzés szerint 2015-ben 926.000 tonnára nő az előállított juh- és kecskehús mennyisége, a 2014-es 917.000 tonnáról. A 2015-ben előállított mennyiségből az EU-15 810.000 tonnával, míg az EU-13 csak 116.000 tonnával részesedik. Az élőjuh import 2007 óta megszűnt, míg az élőjuh kivitel 2014-ig 36.000 tonnára nőtt, majd 2015-ben 33.000 tonnára csökkent. A nettó termelés várhatóan 893.000 tonna lesz 2015-ben (2014-ben 880.000 tonna volt), amelyből a farmvágások mennyiség 121.000 tonnát tesz ki. Az EU-15-tagállamok 805.000, míg az EU-13-tagállamok 88.000 tonnával részesednek ezen mennyiségből.

A juhhús (benne kis mennyiségű kecs-

kehús) import 2000 tonnával nő (196.000 tonna) 2015-ben (2014-hez képest). Az export azonban mindössze 24.000 tonnát tesz ki (2014-ben 32.000 tonna volt).

A teljes belső fogyasztás 2014-hez (1,036 millió tonna) képest 23.000 tonnával nő 2015-ben (1,059 millió tonna). Ebből az EU-15-tagállamok 973.000 tonnával, míg az EU-13-tagállamok csak 86.000 tonnával részesednek.

Az egy főre jutó fogyasztás EU-28-szinten évek óta 2,1 kg/fő/év (2005-ben még 2,5 kg volt). Az EU-15-tagállamokban ennek értéke évek óta 2,1 kg, míg az EU-13-tagállamokban 0,7 kg/év/fő, amely ugyan csak nem változott az utóbbi években.

Az EU önellátottsága 1%-kal romlik 2014-hez képest 2015-ben (87%). Értéke az EU-15-tagállamokban 83%, míg az EU-15-tagállamokban (főleg Románia, Magyarország, Bulgária és Lengyelország adata miatt) pedig 135%.

Tendenciák az egyes tagállamokban

Az egyes tagállamok folyamatait nem igazán fedik le az összevont adatok, ezért hasznos az országok jelentős részének vizsgálata.

Ausztria – Az ország kecskeállománya 2013 óta folyamatosan csökken, s 2015-ben várhatóan eléri a 70 ezer egyedét. A nőivarú kecskék létszáma 2014-ben 1.200 egyeddel esett vissza az előző évi adathoz képest, és további kisebb visszafejlődés várható 2015-ben (46.200 egyed). A juhlétszámban ugyancsak fokozatos csökkenésről számoltak be, és 2015-ben (345.000 egyed) várhatóan 12.000 egyeddel lesz kevesebb, mint 2013-ban volt. A nőivarú állatok létszámában is fokozatos a csökkenés, és 2015-re várhatóan 210.450 egyed tartanak termelésben. A létszámadatokban lényeges változást nem várnak 2016-ra.

Az élőállat import sokszorosára emelkedett 2013 óta, s 2015-ben eléri a 383 tonnát (14.000 egyed). Érdekes módon az élőjuh export megemelkedett 2014-ben, de 2015-ben a 2013-as szintre süllyed vissza (298 tonna; 14.000 egyed).

A juhhús import fokozatos emelkedéssel 2015-ben eléri a 2.500 tonnát. Ugyanakkor a juhhús export ezzel ellentétes tendenciát követett, és 2015-ben mindössze 100 tonnára esik vissza.

Az egy főre jutó fogyasztás (1,2 kg/fő/év) évek óta változatlan. Az ország önellátottsága az elmúlt két évben mintegy 6%-kal esett vissza (2015-ben 75,3%). Az ország lakossága kis mértékben, de folyamatosan nő, s 2015-ben eléri 8,850 millió főt.

Az országban alapvetően a nehézbarány képezi a piaci terméket, ára a 2014. évi visszaesést (526 €/100 kg vte; vte = *vágott test egyenérték*) követően érzékelhetően emelkedik (2015-ben 545 €/100 kg vte), de az előrejelzések szerint némi visszaesésre lehet számítani 2016-ban.

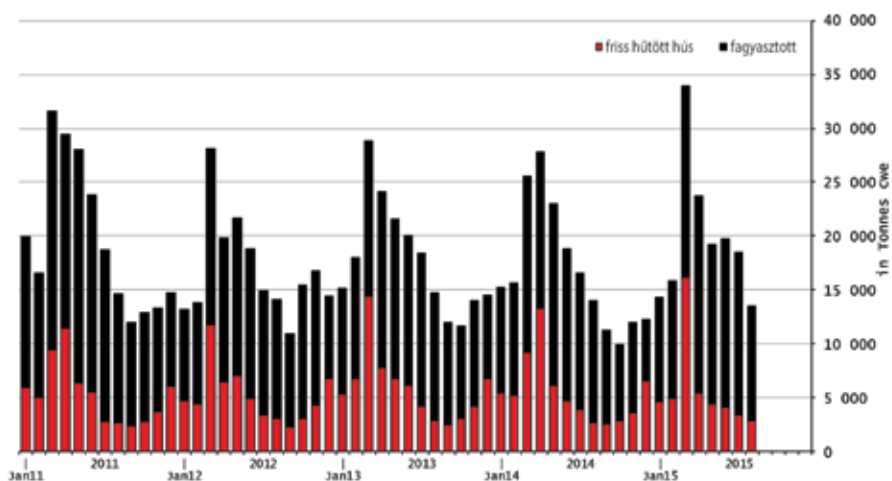
Az állatlétszám bár növekszik, de a juhtartók száma csökkent az elemzés szerint. Az árak magasak, és a muszlim népesség növekedésével tovább nő a fogyasztás.

Belgium – Nem tartozik a nagy juh- és kecsketartó EU-tagállamok közé, jöllehet a fogyasztásuk jelentősnek tekinthető. A kecske állománya 2011 óta fokozatosan emelkedik, s 2015-ben eléri a 42.000 egyedét. Ezen belül az anyaállomány létszáma és aránya meglehetősen magas, 2015-ben 40.000

egyedet tartanak nyilván. A juhlétszám gyakorlatilag évek óta 1–1 ezer egyed hulumlását mutat, és 2015-ben 117.000 egyed volt. Az anyajuhlétszám ezen belül ugyan csak magas, bár az utóbbi években évi néhány ezer egyeddel csökkenve 2015-ben 94.000 egyedét ér el.

A környező országokból (Hollandia, Németország, Franciaország) származó élőjuh importja 2011 óta (2.056 tonna; 106.472 egyed) folyamatosan csökkent, és a 2015-ös

5. ábra: Az EU-28-ba importált hústermékek

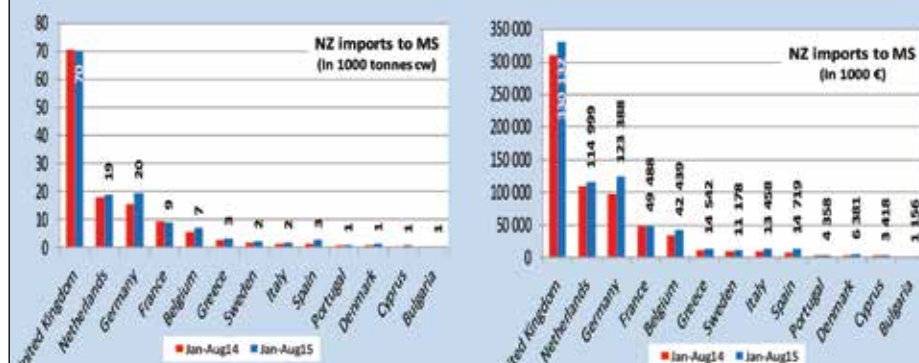
Forrás: DG AGRI C3 Sheep and Goat

6. ábra: Az EU-ba importált juhhús mennyisége beszállítóként

IMPORT	2011		2012		2013		2014		Jan-Aug 15		Compared to Jan-Aug 14
	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	
New Zealand	192 987	82.2%	170 112	84.7%	178 732	84.4%	165 175	82.5%	138 827	87.9%	+ 6.3%
Australia	21 097	9.0%	17 631	8.8%	19 645	9.3%	21 355	10.7%	12 261	7.8%	- 18.5%
Chile	5 317	2.3%	3 228	1.6%	3 983	1.9%	3 618	1.8%	2 017	1.3%	- 33.3%
For.JRep.Mac	3 054	1.3%	2 527	1.3%	2 666	1.3%	2 484	1.2%	1 784	1.1%	- 21.6%
Uruguay	4 974	2.1%	3 504	1.7%	3 264	1.5%	3 339	1.7%	1 327	0.8%	- 39.5%
Falkland Is.	608	0.3%	616	0.3%	740	0.3%	786	0.4%	670	0.4%	- 15.1%
Argentina	4 302	1.8%	1 944	1.0%	1 115	0.5%	1 604	0.8%	628	0.4%	- 55.0%
Iceland	2 073	0.9%	1 102	0.5%	1 441	0.7%	1 798	0.9%	428	0.3%	- 21.3%
Other Origins	2 355	1.0%	1 380	0.7%	1 604	0.8%	1 889	0.9%	470	0.3%	- 35.0%
EXTRA EU	234 695		200 940		211 750		200 231		157 983		
% change			- 14%		+ 5%		- 5%		+ 1.4%		

Forrás: DG AGRI – COMEXT

7. ábra: Az EU-ba érkező import mennyisége tagállamonként

Forrás: DG AGRI – COMEXT

adatot 1.800 tonnában (95.000 egyed) határozták meg. Az élőjuh kivitele ennek csak töredéke, 2015-ben mindössze 30 tonna és 1000 egyed volt. A juhhús import több, mint az élőjuh bevitel tízszerese, és mennyisége évenként meglehetősen hullámzó. Értéke 2013 (26.623 tonna) és 2015 (20.000 tonna) között több mint 6.600 tonnával lett kevesebb. A juhhús export meghaladja az import felét, és adata ugyancsak évente hullámzik, 2015-ben eléri a 11.000 tonnát.

Az ország teljes juh- és kecskehús-fogyasztása kis mértékben visszaesett 2012-ben (13.403 tonna), majd emelkedett 2014-ig (15.400 tonna), és 11.305 tonnára zuhan vissza 2015-ben. Az egy főre jutó éves átlagfogyasztásból 0,3 kg tűnt el 2012-ben (1,21 kg), majd a 2013-as (1,39 kg) és 2014-es (1,38 kg) adatot követően rendkívüli mértékben visszaesik 2015-ben (1,0 kg/fő/év). Az ország lakossága évente fokozatosan növekedve 2015-ben eléri a 11,25 millió főt. Az alacsony létszám és termelés következtében a juh- és kecskehús önellátottsága elenyésző, 2014-ben 5% volt, és 2015-ben 4,73%.

Az előállított báránnyokra vonatkozó áradatról részletes információ nem elérhető.

Az országban a fogyasztás stagnálására és helyenkénti visszaesésére az alacsony vágási kapacitás miatt kerül sor. Még mindig magas a farmvágások száma, jóllehet, mára már csak vágóhídon lehet vágni – a kötelező szabályozás szerint. A kecskelétszám a magas tejár (0,7 €/liter) miatt emelkedik intenzíven.

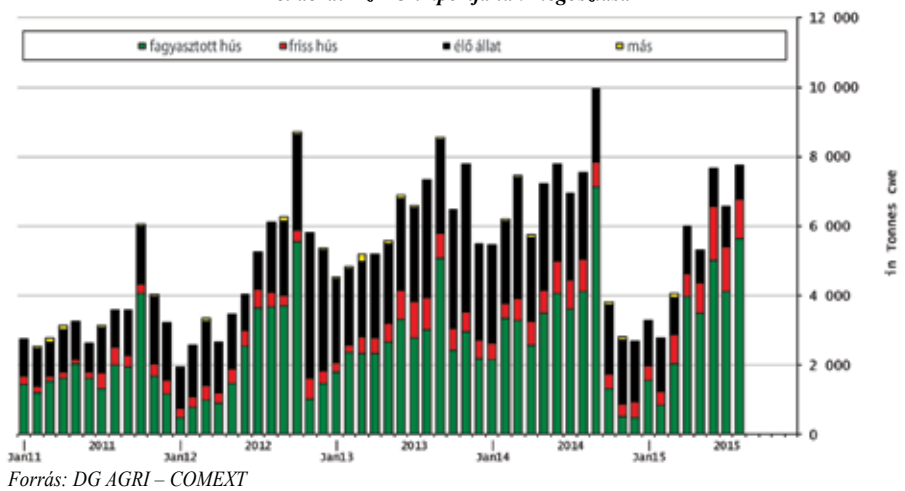
Bulgária – A kecskelétszám csaknem 70 ezer egyeddel csökkent az elmúlt öt évben, és 2015-re várhatóan alig haladja meg a 272 ezer egyed. Ezen belül, az anyalétszám erősen hullámzott az utóbbi években, s a 2014. évi mintegy 40 ezres csökkenés után 2015-ben megközelíti a 218 ezer egyed. A juhlétszámban több mint 200 ezres visszaesés következett be 2011 (1,455 millió egyed) és 2015 (1,225 millió egyed) között. Az anyajuhlétszámban ugyancsak jelentős hullámnásra került sor ebben az öt évben, és a 2015. évi adat (1,297 millió egyed) mintegy 60 ezerrel haladja meg a 2011-es létszámot.

Az élőállat import 2011 (21.990 tonna; 733.000 egyed) és 2015 (1000 tonna; 100.000 egyed) között hatalmas mértékben zuhant – a török export korlátozottsága miatt egyre kevesebb az erre irányuló román export. Az élőjuh export hasonló tendenciát követett 2011 (767.200 egyed; 23.286 tonna), és 2015 (130.000 egyed; 1.200 tonna) között.

A juhhús import a 2014-es visszaesés (250 tonna) után megkétszereződik 2015-ben (500 tonna). A juhhús export több mint ezer tonnával esett vissza 2014-ben (383 tonna), de 2015-ben (400 tonna) már emelkedő tendenciával számolnak.

Az egy főre jutó fogyasztás a fenti tendenciák mellett fokozatosan és folyamatosan emelkedett az elmúlt öt évben (2011-

8. ábra: Az EU importjának megoszlása

Forrás: DG AGRI – COMEXT

9. ábra: Az EU-28 exportjának alakulása

	2011		2012		2013		2014		Jan-Aug 15		Compared to Jan-Aug 14
	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	
Libya	1 707	4.2%	13 580	24.4%	23 383	31.4%	24 952	33.9%	13 885	32.0%	- 18.8%
Jordan	5 235	12.9%	5 836	10.5%	7 032	9.5%	7 834	10.7%	11 758	27.1%	+ 54.2%
Hong Kong	4 404	10.9%	14 014	25.3%	23 122	31.1%	19 333	26.3%	3 757	8.7%	- 74.8%
Lebanon	2 774	6.8%	2 336	4.2%	2 400	3.2%	3 011	4.1%	2 887	6.7%	+ 58.9%
Switzerland	2 660	6.6%	2 846	5.1%	3 238	4.4%	2 584	3.5%	1 999	4.6%	+ 8.3%
Algeria	0	0.0%	275	0.5%	1 355	1.8%	1 949	2.7%	1 864	4.3%	+ 26.4%
Ghana	1 813	4.5%	2 271	4.1%	3 138	4.2%	1 810	2.5%	1 622	3.7%	+ 32.7%
Norway	716	1.8%	1 978	3.6%	2 509	3.4%	1 716	2.3%	806	1.9%	- 48.0%
Guinea	17	0.0%	13	0.0%	375	0.5%	773	1.1%	801	1.8%	+ 73.0%
Ivory Coast	392	1.0%	565	1.0%	1 118	1.5%	1 350	1.8%	599	1.4%	- 4.7%
U.A. Emirates	15	0.0%	338	0.6%	311	0.4%	1 078	1.5%	336	0.8%	- 53.5%
Tunisia	60	0.1%	1 512	2.7%	893	1.2%	983	1.3%	304	0.7%	- 53.5%
Congo	192	0.5%	169	0.3%	125	0.2%	365	0.5%	219	0.5%	- 3.5%
Russia	45	0.1%	152	0.3%	8	0.0%	7	0.0%	2	0.0%	- 60.6%
Other Destinations	20 552	50.6%	9 635	17.4%	5 399	7.3%	5 757	7.8%	2 513	5.8%	- 14.9%
EXTRA EU	40 581		55 500		74 406		73 504		43 351		
% change			+ 37%		+ 34%		- 1%		- 20.2%		

Forrás: DG AGRI – COMEXT

ben 1,41 kg – 2015-ben 2,0 kg/fő/év). Az ország lakossága 2014-ig (7,450 millió fő), de 2015-ben kisebb visszaeséssel (7,365 millió fő) számolnak. Az ország önellátottsági szintje juh- és kecskehúsból némi visszafélést követően 2015-ben alig haladja meg a 100%-ot (100,2%).

Alapvetően a könnyűbárny előállítására rendezkedtek be, mert a legfőbb piacuk jelenleg Görögország. E termék ára meglehetősen hullámzóan alakult az elmúlt öt évben, a 2014-es 600 €/100 kg vte után 2015-ben 570 €/100kg vte-vel számolnak.

Egyesült Királyság/Nagy-Britannia – Az EU vezető juhtartó állama, s az itt bekövetkező változások (létszám, termelés) az egész Közösség adatait befolyásolják. A kecskelétszám évi egy-két ezres növekedéssel 2014-re elérte a 100 ezer egyed, és a létszám nem változott 2015-ben. Az anyakecskelétszámról nincs elérhető adat. A juhállomány a 2013-as visszaesést (és a vágójuhok 2014-ben való megjelenését) követően 2014-ben emelkedett (22,916 millió egyed), és további növekedést tapasztalnak 2015-ben (23,0 millió egyed). Az anyajuhlétszám 2011 óta (14,199 millió egyed)

fokozatosan és folyamatosan növekedve 2014-ben elérte a 14,764 millió egyed, és tovább nőtt 2015-ben (14,8 millió egyed).

A főleg élőjuhból álló import Észak-Írországból érkezik, amelynek mennyisége meglehetősen korlátozott (2014-ben és 2015-ben egyaránt 20–20 tonna és 1000 egyed volt). Az élőjuh export (főleg Franciaországból) mennyisége folyamatosan csökkent az elmúlt öt évben, és 2015-ig több mint háromezer tonnával lett kevesebb (6.300 tonna; 350.000 egyed). A juhhús import (meghatározóan Új-Zélandból és kis mértékben Ausztráliából) 2013 óta (98.900 tonna) folyamatosan csökkent, és 2015-ben 87.000 tonna mennyiséget ér el. A juhhús exportja is 2013-ban (103.900 tonna) érte el csúcspontját az elmúlt öt évben, ahonnan fokozatosan csökken 95.000 tonnára 2015-ben.

Az ország belső teljes juhhús és kecskehús fogyasztása a 2012-es megtorpanást (267.100 tonna) követően 2014-ig 288.100 tonnára, 2015-re pedig 308.000 tonnára emelkedett. Az évek óta tartó promóciós program egyik érzékelhető sikereként, a 2012-es (4,19 kg) visszaesést követően

fokozatosan emelkedett az egy főre jutó éves fogyasztás (2014-ben 4,47 kg; 2015-ben 4,75 kg/fő/év). Az ország lakossága évi 4-500 ezer fővel nőtt az utóbbi öt évben, s a 2015-ös várható adat 64,9 millió fő lesz. A nagymértékű import és export, valamint az EU legnagyobb termelője lévén az ország önellátottsága 1%-kal csökken 2015-ben (105%).

Az országban a nagysúlyú bárány kerül piacra (belföldre és exportra egyaránt), amelynek ára a 2013-as visszaesést (488,9 €/100 kg vte) követően fokozatosan emelkedett, és 2015-ben eléri az 530 €/100 kg vte szintet (de az ár kis mértékű csökkenésére számítanak 2016-ban).

Az elemzés szerint a bárányvágások száma növekszik 2015-ben, de a felnőtt vágások száma csökken. Emellett sok gondot okoz nekik az erős valuta, meg a kínai piac megtorpanása. Az őszi időszakban növekszik a vágóbárányok száma és a vágott test súlya is.

Franciaország – A 2014-ig (1,271 millió egyed) lassan csökkenő kecskeállomány 2015-ben kis mértékben (1,284 millió egyed) emelkedett. Az anyakecske-állományban hasonló tendencia következett be (2015-ben 1,089 millió egyed), és 2011 óta több mint százezer egyeddel esett vissza a létszám. A kecsketej termékek újbóli divattossá válása miatt a létszám tovább fog emelkedni 2016-ban. A juhlétszám ugyan csak fokozatosan csökkent az elmúlt öt évben, s csaknem 600 ezer egyed esett ki 2011-óta. A 2015-ös létszámot 7,053 millió egyedre teszik. Az anyajuhlétszám több mint 400 ezer egyeddel lett kevesebb 2011-óta, és a 2015-ös létszám (5,391 millió egyed) tovább csökken 2016-ban.

Az élőjuh import 2014-es 5.344 tonna (379.700 egyed) mennyiségéhez képest 2015-ben jelentős a visszaesés (4.404 tonna; 312.800 egyed). Az élőjuh kivitel mintegy 2500 tonnát zuhant 2012-ben, majd utána fokozatosan tovább csökkent, és 2015-ben már csak 5.371 tonna (542.600 egyed) volt. A juhhús import 2011-től (113.000 tonna) folyamatosan csökkent, s a 2015-ös értéke alig haladja meg a 100.000 tonnát (100.700 tonna). Különösen az új-zélandi import csökkent. A juhhús export évek óta stabilan 10.000 tonna feletti értéket mutat, mennyisége 2015-ben 10.800 tonna.

Az ország juh- és kecskehús fogyasztása 19.000 tonnával lett kevesebb 2015-ben (175.900 tonna), mint 2011-ben volt (194.900 tonna). Ez az egy főre jutó fogyasztás átlagos értékében is nyomon követhető: 2011-ben még 3,0 kg/fő/év volt, ami 2015-re 2,7 kg/fő/évre csökkent fokozatosan. Az ország lakossága ezzel párhuzamosan az elmúlt öt évben több mint egymillió fővel lett nagyobb (2011-ben 65,933 millió; 2015-ben 66,097 millió fő), és 2016-ban további 0,5%-os emelkedést várnak. Az ország juh- és kecskehús-önellátottsága 2013-óta 2%-kal emelkedett, és 2015-ben eléri a 49,4%-ot.

Az országban előállított nehézbarányok ára messze a legmagasabb az EU-n belül. Értéke stabilan emelkedik, 600 €/100 kg vte szint felett van évek óta, a 2015-ös értéket 636 €/100 kg vte-ként határozzák meg.

A száraz adatokon túlmenően a kedvező időjárás miatt idénre kedvező emelkedő eredményt várnak. Ezzel együtt csökkent a vágások száma, és az import mennyisége is. Az utóbbi hetekben (2015. október) nincs elég vágni való állat a vágóhidakon és feldolgozóknak. Sajnos, bár van észak-afrikai exportjuk is, az alacsony termelői hatékonyság miatt 2016-ra egyértelmű csökkenést prognosztizálnak. Ez utóbbi jelenség mögött a kicsi farmméretek is jelen vannak.

Görögország – Az EU legnagyobb kecskelétszámot tartó tagállamában némi létszámcsökkenés után is eléri az állomány mérete a 4,196 millió egyed 2015-ben. Ezen belül az anyakecskelétszám az elmúlt négy évben érdemben nem változott, nagysága 2015-ben 2,85 millió egyed. A juhlétszám mintegy 800 ezer egyeddel csökkent az utóbbi öt évben, értéke 2015-ben várhatóan 8,948 millió egyed lesz. Az anyajuhállomány 2011 óta (6,994 millió egyed) lassan, de folyamatosan csökken, 2015-ös értéke várhatóan 6,442 millió egyed lesz. Mindkét fajban minimális további csökkenést jósolnak 2016-ra.

Az élőjuh import a 2014-es (2.000 tonna; 140.000 egyed) visszaesést követően 2015-ben érzékelhetően emelkedik (2.700 tonna; 192.000 egyed). Az élőjuh kivitel továbbra is minimális, értéke 2015-ben sem haladja meg a 100 tonnát (65.000 egyed). A juhhús import a megelőző két év stagnálását követően mintegy 600 tonnával (7.600 tonna) emelkedik 2015-ben.

Az ország juh- és kecskehús fogyasztása 2011 óta (113.000 tonna) folyamatosan csökken, és értéke 2015-ben már csak 83.400 tonnát tesz ki. Ezzel párhuzamosan az egy főre jutó fogyasztás is visszafejlődött, 2011-ben még 10,5 kg volt, de 2015-re 7,7 kg/fő/év értéket várnak. Az ország önellátottsági szintje e két húsféleségből 2012 (96,0%) óta fokozatosan csökken, értéke 2015-ben csak 91,4% lesz.

Bár az elfogyasztott bárányok nagyobbik hányadát kis súlyban értékesítik, nem jelentéktelen a nagysúlyú bárányok előállítása sem. Az előbbieik ára a 2011-et (554 €/100 kg vte) követő években visszaesett, de 2015-ben ismét elérheti az 520 €/100 kg vte értéket. A nagysúlyú bárány ára hasonló tendenciát követett, és a 2015-ben a várható átlagára 364 €/100 kg vte lesz.

Horvátország – Az EU-hoz frissen csatlakozott ország adataiban még jelentős hiányosságok vannak. A kecskeállományuk a 2012-es 70.011 egyedről 2015-re 58.500 egyedre csökkent, nőivarú egyedekről adataik még nincs. A juhallomány 2012 óta kis híján 100 ezer egyeddel csökkent 2015-ig (535.000 egyed), nőivarú állatokról ez esetben sincs elérhető adatuk.

2015-ben mintegy 500 tonna élőállatot

(15.000 egyed) importáltak (főleg Bulgáriából, Makedóniából és Romániából), s ilyen exportjuk nem volt. A juhhús import enyhén emelkedik, de stabilnak tekinthető, értéke 2015-ben várhatóan 1.350 tonna lesz. A juhhús exportjuk jelentéktelen, 2015-ben talán eléri a 10 tonnát. A hazai fogyasztó nehezen fogadja el a külföldi árut, ezért az importra alapvetően a turistaszegzonban kerül sor. Emellett a hazai fogyasztónak nagyon is drága a bárányhús, és az import lényegesen alacsonyabb áron érkezik az országba.

A belső fogyasztásuk mintegy 7.400 tonna, ami egy főre vetítve, évek óta tartó enyhe emelkedés eredményeként, 2015-ben eléri a 1,64 kg/fő/év értéket. A lakosság létszáma meglehetősen stabil, 2015-ben is 4,5 millió fő. Az ország önellátottsága 95% körüli értéket mutat.

A belső fogyasztás döntő hányadát az egyben sült bárány teszi ki, de a nehéz- és a könnyűbárány egyaránt kedvelt húsféleség. Az előbbi ára 2015-ben 526,5 €/100 kg vte, míg az utóbbi árát 605,3 €/100 kg vte-ben jelölték meg.

Írország – Bár több tízezerre tehető az ország kecskeállománya, azt mégsem tartják annyira jelentősnek, hogy értékelésükben megemlítsék. A juhallományuk 2011-óta fokozatosan csökkent, és a 2015-ös létszámot 3,27 millió egyedben határozták meg, ami reményeik szerint 2016-tól ismét növekedni fog. Az anyajuh állományból mintegy 70.000 egyed tűnt el 2011 (2,5673 millió egyed) és 2015 (2,5 milli egyed) között.

Élőjuhot alapvetően Észak-Írországból importálnak, amelynek a mennyisége fokozatosan visszafejlődött 2011 óta. Értéke 2015-ben 6.700 tonna, ami 2.800 tonnával kevesebb, mint a 2011-es érték. Élőállatot alapvetően korlátozott mennyiségben exportálnak, főleg Nagy-Britanniába, és kis mértékben Franciaországba, amelynek mennyisége 2015-re mindössze 600 tonnára zsugorodott. Juhhús importjuk 2013 óta (5.000 tonna) fokozatosan csökkent, értéke 2015-ben 4.100 tonna. Juhhús exportjuk azonban ennek több mint tízszerese. Értéke az elmúlt három évben meglehetősen stabil volt, 2015-ben várható nagysága 47.500 tonna. Ezzel együtt, a líbiai piac visszaesése mintegy 30%-kal csökkent az ide irányuló exportjuk mennyiségét.

Az ország belső fogyasztása éves szinten 1.100 tonnával lesz kisebb 2015-ben (15.100 tonna), mint 2011-ben volt (16.200 tonna). Az egy főre vetített fogyasztásuk gyakorlatilag évek óta állandó, 2015-ben is 3,3 kg/fő/év lesz. Az ország lakossága évi néhány tízezer fővel emelkedik, 2015-ös értéke 4,63 millió fő. Az ország önellátottsága Európában a legnagyobb, értéke 2015-ben várhatóan 347 % lesz. A belső fogyasztás a magas kereskedelmi árak miatt nem növekszik, sőt inkább csökken. A hatásos promóciók miatt sok fogyasztó az olcsóbb húsféleségek felé fordul.

Csak nehézbarányt állítanak elő, amelynek ára 2013 óta (455 €/100 kg vte) fokozatosan emelkedik, értékét 2015-ben 482 €/100 kg vte-ben határozták meg.

Lengyelország – A kecskeállomány évente egy-két ezerrel csökkent az utóbbi öt évben, és 2015-re eléri a 100 ezer egyedet. Az anyalétszám hasonló változáson ment keresztül ezen időszak alatt, és 20 ezer egyedet elveszítve éri el 2015-ben a 78.000 egyedet. A juhlétszám az elmúlt években évi 10 ezer egyeddal csökkent 2011 óta, és 2015-ben eléri a 180.000 egyedet. Ebből az anyajuhállomány 2015-ben 120.000 egyed.

Az élőállat import minimális, 2015-ben 3 tonna, az élőállat export azonban ennek többszöröse (2015-ben 1.984 tonna; 55.000 egyed). A juhhús import 2012 óta (1.800 tonna) kevesebb, mint felére esett vissza 2015-re (800 tonna). A juhhús export 916 tonnáról 800 tonnára csökkent a fenti időszak alatt.

Az ország fogyasztása 2013-ban 900 tonnával csökkent (2.433 tonna), és 2015-ben csak 2.260 tonna volt. Az egy főre vetített fogyasztás alig mérhető, mennyisége 0,06kg/fő/év. Az ország lakossága az utóbbi két évben stabilan 38,2 millió fő. Az alacsony fogyasztási érték miatt az ország önellátottsága 126,4 %.

Mindkét súlykategóriában előállítanak és piacra visznek bárányt. A könnyűbárány ára 2013 óta (477 €/100 kg vte) csökkent, értéke 2015-ben várhatóan 450 €/100 kg vte lesz átlagosan. A nehéz bárányok ára 2015-ben érte el ismét a 2011-es árakat (380 €/100 kg vte).

Az elemzés eredménye szerint az állomány mérete érdemben továbbra sem változik, az új KAP eredményezte többlétszámú támogatás ellenére sem. Azzal a meglehetősen ténnyel találkozhatunk, hogy megjelent az ír bárányszarvasok nagyobb szállodákban és a nevesebb éttermekben.

Lettország – Jelenleg 200.000 ha állandó gyepterület legeltetéséhez nincs elegendő állat, csak nagy terveik vannak. A juh- és kecskelétszámról pontos adatok nem elérhető.

Magyarország – A kecskeállomány nem változott 2014 óta, létszáma 70.000 egyed, amelyen belül 34.000 egyed az anyakecskéké száma. A juhallomány a 2013-as (1,238 millió egyed) emelkedést követően csökkent 2014-ben (1,185 millió egyed), de várhatóan kicsit emelkedik 2015-ben (1,2 millió egyed.) Ezen belül az anyajuhlétszám is visszaesett 2013-as (889.000 egyed) emelkedést követően 2014-ben (855.000 egyed), de kismértékű növekedésre lehet számítani 2015-ben (860.000 egyed). A KSH 2015. június 1-jei adatai szerint 1,201 millió juh, 0,858 millió anyajuh, 88 ezer kecske és 38 ezer anyakecske volt az országban. Ezek az adatok a 2014. évihez hasonlóak, így 2016-ban jelentős létszámemelkedésre nem lehet számítani.

Az élőjuh import (meghatározóan Romániából) jelentősen visszaesett 2011

(747 tonna; 57.351 egyed) és 2015 (410 tonna; 36.000 egyed) között, de 40 tonnával nőtt 2015-ben. Az élőjuh export jelentős mértékben elmaradt a 2011-es értéktől (7.106 tonna, 707.286 egyed) az utóbbi öt évben. Mennyisége 600 tonnával lett kevesebb 2013-ban (6.096 tonna; 525.883 egyed), de 500 tonnával lett több 2014-ben (6.657 tonna; 583.423 egyed), és az előrejelzések szerint 6.400 tonnára csökken 2015-ben (565.000 egyed). A juhhús import mennyisége 2013-ban volt a legmagasabb (220 tonna) az elmúlt öt évben, visszaesett 2014-ben (188 tonna) és 2015-ben (185 tonna). A juhhús export mennyisége is korlátozott. Mennyisége 145 tonnára ugrott fel 2013-ban, de 110 tonnára esett vissza 2014-ben és a 2015-ös várható érték (140 tonna) ismét emelkedést mutat. A nyilvántartott vágások száma 73.767 egyed (binnen 10.795 bárány) volt 2012-ben, amely érték 13 ezer egyeddal esett vissza 2013-ban, de ismét nőtt 2014-ben (65.026 egyed, benne 19.197 bárány) és 2015-ben (70.000 egyed, benne 21.000 bárány).

Az ország belső felhasználása 2012 (3.493 tonna) után több mint 350 tonnával esett vissza 2013-ban, s nőtt 2014-ben (3.178 tonna), majd ismét csökken 2015-ben (3.145 tonna). Az egy főre vetített éves átlagfogyasztást az elmúlt időszak változásai nem befolyásolták érdemben, 2014-ben és 2015-ben 0,32 kg/fő/év szintet ért el. Az ország lakossága sajnos fokozatosan csökkent az utóbbi öt évben. A 2011-es 9,986 millió fő 2014-re 9,850 millió főre olvadt, és a 2015-ös várható létszám mindössze 9,81 millió fő. Az alacsony belső fogyasztási adatok és az exportirányultság eredményeként az ország önellátottsági szintje meglehetősen magas (jelenleg a harmadik az EU-n belül). Értéke 2014-ben 294,1% volt, és 2015-re 287,8 % várható.

Az ország meghatározó hányadban könnyűbárány kategóriába tartozó élő vágóállatot állít elő és exportál. Ennek éves átlagára a 2012-es 640 €/100 kg vte szintről 585 €-ra esett vissza 2013-ban, kis mértékben emelkedett 2014-ben (590 €), majd a 2015-re várható átlagérték ismét csökken (580 €/100 kg vte). A kisebb hányadban exportált nehézbarány éves átlagára 80 €-val nőtt 2011-ben (török piac hatása), majd azóta fokozatos csökkenést lehet megfigyelni: 2012-ben 554; 2013-ban 520, 2014-ben 510, és 2015-ben 500 €/100 kg vte.

Németország – Csak összes kecskelétszámot tartanak nyilván, ami 2015-ben – öt éve tartó kismértékű éves csökkenéssel – eléri a 143 ezer egyedet. Az összes juhlétszám a 2013-as, csaknem 70 ezres visszaesés óta fokozatosan emelkedik, s 2015-ben eléri az 1,63 millió egyedet. Az anyajuhlétszám tendenciájában az előbbihez hasonló változás következett be, értéke 2015-ben 1,133 millió egyedre tehető. A következő évben mindkét faj esetében kismértékű létszámemelkedésre számítanak.

Az élőjuh import mintegy 100 tonnával (69.596 egyed) esett vissza 2014-ben, de 2015-ben (1.550 tonna) várhatóan meghaladják a 2013-as szintet. Az élőjuh kivitel 700 tonnáról (45.789 egyed) 200 tonnára (14.070 egyed) zuhant vissza fokozatosan az elmúlt öt évben, amiből az idei év csökkenése 100 tonna. A juhhús import mintegy 2.200 tonnával nő 2015-ben (46 ezer tonna) 2014-hez képest. A juhhús export azonban a 2013-as kiugrást (10.000 tonna) követően fokozatosan zsugorodik, értéke 2015-ben várhatóan 8.500 tonna lesz.

A 2014-es csaknem 3.000 tonnás belső fogyasztás-visszaesést követően a fogyasztás 2015-ben meghaladja a 70.300 tonnát. Ezzel összefüggésben az egy főre vetített fogyasztás (0,86 kg/fő/év) minimális, de emelkedik. Az ország önellátottsága 2012 (54,1%) óta folyamatosan csökken, 2015-ben várható értéke 44,7%. A lakosság létszáma folyamatosan emelkedett az elmúlt öt évben, 2015-ben eléri a 81,35 millió főt.

Az országban a nehézbarány jelenti a piaci árut, melynek ára az előző két év kismértékű emelkedését követően 2015-ben eléri az 523,52 €/100 kg vte értéket.

Olaszország – A kecskeállomány létszáma évente hullámzó értéket mutatott, s 2014-hez képest mintegy 50.000 egyeddal emelkedett 2015-ben (985.000 egyed). Az anyakecskelétszámban hasonló éves szintű hullámzás volt nyomon követhető az elmúlt öt évben. A 2015-ös érték (804.000 egyed) mintegy 60.000 egyeddal haladja meg a 2014-es adatot. A juhallomány nagysága a 2012-es 900.000 egyedes kiesést azóta sem tudta korrigálni, bár kismértékű és folyamatos létszámemelkedésre sor került. Nagysága 2015-ben 7,190 millió egyed (2011-ben még 7,943 millió egyed volt). Az anyajuhlétszámban következett be ez a fenti zuhanás, amiből 200 ezer egyedet tudott „visszakorrigálni” az ágazat 2015-re (6,342 millió egyed).

Az élőjuh importjuk csaknem 4.000 tonnával esett vissza 2011 (19.500 tonna; 1,349 millió egyed) és 2015 (14.800 tonna; 1,064 millió egyed) között, amely csökkenésből 2014. év 1.400 tonnát tett ki. Az élőjuh export nem létezik, mert nincs elég állat. A juhhús importjuk stabilan 25 ezer tonna felett volt az elmúlt években, de 2015-ben 400 tonnával (25.100 tonna) lesz kevesebb, mint 2014-ben volt. A juhhús exportjuk stabil 2000 tonna felett volt az utóbbi években, és jelentősen emelkedett 2014-ben (2.600 tonna), de kicsit visszaesett (2.500 tonna) 2015-ben.

Az ország juhhús- és kecskehús-fogyasztása 2011 (73.900 tonna) és 2015 (55.100 tonna) között jelentős mértékben visszazuhanhat, s a zuhanás mértéke „csak” mintegy 6.000 tonna volt 2015-ben 2014-hez képest. Az egy főre vetített átlagfogyasztás 1,2 kg-ról (2011) 0,8 kg-ra csökkent 2014-re, de némi korrekcióra sor kerül 2015-ben (0,9 kg/fő/év). Az ország lakossága az utóbbi két évben stabilan 60,8 millió fő. Az ország

juhús- és kecskehús- önellátottsága 2014-ben 20,9%-ra esett vissza, de 2015-ben 32,2%-ra emelkedett vissza (2011-ben még 41,7%-os volt).

Az országban csak könnyűbárányt állítanak elő, amelynek ára éves átlagára a 2013-as 634,97 €/100 kg vte-ről 2015-re 596,4 €/100 kg vte-re csúszott vissza, de 2016-ra ismét 600 € feletti árat várnak.

Az ágazatot jelentős mértékben támogatja az USA-ba irányuló sajtexport fennállása. Ezzel együtt, az egy €/liter alatti tej ár miatt sokan a tejről a bárány előállításra állnak át, és sok termelő egyedet vágtak ki. Jelenleg (2015. október) sok hús van a piacon, ami lefele korrigálja az árakat. 2015-ben a szükségesnél kevesebb élőállat importjára került sor, de a húsimport kismértékű emelkedése nem kompenzálta a kiesést. Úgy számolnak, hogy a juh esetében kisebb, a kecske esetében viszont egy nagyobb létszám- és termelésnövekedésre kerülhet sor 2016-ban. Az országban a kecskehús-fogyasztás kismértékben emelkedik, ami az egészségesebb táplálkozás, és az öko minősítésű termékek jobb megbecsültégének következménye. A jelenlegi adatok mögött nem a termelés növeléséről, új termelők belépéséről, hanem piactechnikai hatásokról és fajtaváltásról van szó! Ezzel együtt sok régi termelő hagy fel e foglalkozással.

Portugália – A kecskelétszám 2011 óta (412.736 egyed) tartó folyamatos csökkenéssel 2015-ben eléri a 380.000 egyed. Ezen belül az anyakecskelétszám, hasonló csökkenő tendenciát követve, 2015-re 320.000 egyedre csökkent. A juhállományból 130.000 egyed tűnt el 2011 (2,17 millió egyed) és 2015 (2,030 millió egyed) között. Az anyajuhállományból veszett el a fenti létszám, ahol a 2011-ben még 1,74 millió egyedszám 2015-re 1,6 millió egyedre esett vissza.

Az élőállat import (főleg Spanyolországból és Írországból) kevesebb mint felére esett vissza 2014 (1.673 tonna (114.298 egyed) és 2015 (689 tonna; 45.376 egyed) között. Az élőállat export (alapvetően Spanyolországba) mintegy 500 tonnával lett kevesebb 2015-ben (1.918 tonna; 115.512 egyed), mint 2014-ben (2.427 tonna; 115.852 egyed), jóllehet létszámban alig volt eltérés a két év adata között. A juhhús import csaknem 2.000 tonnával emelkedett 2014-ben (6.770 tonna), és tovább nőtt 2015-ben (6.819 tonna). A juhhús export több mint 800 tonnával emelkedett 2014-ben (1.740 tonna), és további 700 tonnával nőtt 2015-ben (2.491 tonna).

Az ország juh- és kecskehús-fogyasztása több mint 5.000 tonnával csökkent 2011 (25.032 tonna) és 2013 (19.503 tonna) között, majd utána emelkedett 2014-ben (21.661 tonna), de visszaesett 2015-ben (20.484 tonna). Az egy főre vetített mennyiség 0,3 kg-mal csökkent 2011 és 2014 (2,3 kg/fő/év) között, és várhatóan nem változik 2015-ben. Az ország önellátottsága e húsfe-

leségekből meglehetősen hullámzó volt az elmúlt öt évben, de a 2014-es 7%-ot meghaladó (80,26%) visszaesés után ismét emelkedik 2015-ben (84,87%).

Az országban alapvetően könnyűbárányt állítanak elő, amelynek éves átlagára 34 €-val emelkedett 2014-ben (470 €/100 kg vte), és kis mértékben esett 2015-ben (460 €/100 kg vte).

A létszám- és a termelési adatokban emelkedést remélnek 2016-tól az új KAP miatt újra megkapott direkt támogatás eredményeként. Bár az árak emelkedtek a piacon, a termelők jelenleg nem kapnak jobb árat a jobb minőségű áruért. A kis vágóhidak nem tudják kellően kiszolgálni az ágazatot.

Románia – Bár az ország az utóbbi években a 4.–5. legnagyobb EU juhtartóvá „küzdötte fel” magát a nyolc millió egyed megvalósuló állományával, szakértői ágazat elemzésre nem került sor, és részletes adatok sem elérhetőek. Észak-Afrikába irányuló exportja a meghatározó, nagyobb hányadban élő vágóállat formájában. Az alacsony árai miatt erős versenytársa a piacon az ír, spanyol, francia és brit bárányoknak.

Spanyolország – Az ország kecskeállományára a 2014-et (2,803 millió egyed) megelőző években fokozatosan emelkedett, de 2015-ben (2,5 millió egyed) megforduló trendet érzékelnek, ami 2016-ban tovább folytatódik (2,4 millió egyed). Az anyajuhállományból több mint 350 ezer egyed esik ki 2015-ben (1,7 millió egyed), és további százezer tűnhet el a termelésből 2016-ban. Az ország az EU második legnagyobb juhtartó tagállama. A juhállomány létszáma 2011 óta (17,002 millió egyed) folyamatosan és fokozatosan csökken, a 2015-re várható értéke 15,8 millió egyed. Ezzel párhuzamosan az anyajuhlétszám is visszafelé tendenciát mutat: 2011-ben 13,788 millió; 2015-ben 11,5 millió egyed. A következő évben mindkét faj létszámadatában további 2–5%-os visszaesés várható.

Az ország élőjuh importja (meghatározóan Portugáliából és kisebb mértékben Franciaországból) meglehetősen stabil volt az utóbbi években, nagysága 2015-ben is 6.800 tonna (400.000 egyed). Az élőjuh kivitel – a drasztikusan emelkedő észak-afrikai import miatt – megháromszorozódott, nagysága 2015-ben eléri a 34.000 tonnát (900.000 egyed). Az utóbbi piacon az oda irányuló olcsó román bárány mennyisége szab korlátot a kivitelnek. A juhhús import 2015. évi mennyisége (8.200 tonna) mintegy 100 tonnával maradt el a 2014. évi adattól (de csaknem 5 ezer tonnával kisebb, mint a 2011-es érték). Ezzel szemben a kivitel meglehetősen stabil, mintegy 1.500 tonnával emelkedik 2015-ben (35.000 tonna).

Az ország juh- és kecskehús-fogyasztása meglehetősen visszafelé fordult az utóbbi öt évben, a 2011-es 127.600 tonnáról 79.200 tonnára esett vissza 2015-re. Ezt a változást az egy főre vetített érték is követi, csaknem 1 kg-mal csökkent az utóbbi öt évben, értéke

2015-ben már csak 1,70 kg/fő/év. Az ország lakossága az utóbbi években szinte nem is változott, létszáma 2015-ben 46,116 millió fő. Az ország juh- és kecskehús-önellátottsági szintje az utóbbi években – a fentiek következtében – emelkedett, értéke 2015-ben 157%, de 2016-ra 185%-ot várnak.

A kissúlyú spanyol bárány ára a legmagasabb az EU-ban, és így a közösség átlagértékét is jelentősen felfelé húzza. Értéke a 2013-as (625 €/100 kg vte) visszaesést követően meglehetősen stabil, 2015-ben várható nagysága 676 €/100 kg vte lesz. A nehézbárány ára ugyancsak visszaesett 2013-ban (503,87 €/100 kg vte), de azóta 558,73 €/100 kg vte szinten stabilizálódott.

Szlovákia – A kecskelétszám minimális 2014-es (35.200 egyed) csökkenést követően ismét elérte a 35.400 egyed 2015-ben. Ebből az anyaállomány 26.000 egyed teszt ki 2015-ben. A juhállomány néhány ezer egyed csökkenést követően (2014 – 377.400 egyed) ismét emelkedett (2015 – 385.000 egyed). Ebből az anyajuhállomány – hasonló képet mutatva – 265.000 egyed lett 2015-re.

Az ország élőjuh importja 2013 óta többszöröse emelkedett (2014-ben 51 tonna; 1.028 egyed; 2015-ben 45 tonna; 900 egyed). Az élőjuh export 2011 óta (517 tonna; 30.000 egyed) évente jelentős mértékben emelkedett, és 2015-ben elérte a 960 tonnát (46.600 egyed). A juhhús import 2011 és 2014 között 67-ről 134 tonnára emelkedett, majd 90 tonnára csökkent 2015-ben. A juhhús export 2013-ig (461 tonna) csökkent, majd fokozatosan emelkedve 2015-ben eléri a 800 tonnát.

Az ország fogyasztása 2012 (757 tonna) és 2014 (434 tonna) között hatalmasat zuhant, majd emelkedett 2015-ben (602 tonna). Ezzel párhuzamosan az egy főre vetített fogyasztás 0,14 kg-ról 0,08 kg-ra csökkent, majd 0,11 kg-ra emelkedett. Az ország lakosságának száma évente néhány ezer fővel emelkedett az utóbbi években, s 2015-ben eléri az 5,471 millió főt. Az önellátottsági szint az alacsony fogyasztás következtében jelenleg a legmagasabb az EU-n belül, 2015-ben 383%.

Az országok helyzetének bemutatását követő vitában számos ország (Nagy-Britannia, Ausztria, Németország, Franciaország, stb.) szakértői egyetértettek a jelen sorokat író megállapításával, mely szerint az ágazat sorsát és jövőjét a termelés hatékonysága és jövedelemtermelő képessége határozza meg. Az újra bevezetett direkt támogatások sokat segítenek, de az alacsony hatékonysággal működő farmok támogatási formáját indokolt lehet átértékelni. A muszlim népesség növekedésével nőhet a fogyasztás, de ez meghatározott ünnepek alkalmával ér el kiemelkedő szintet. Az EU legtöbb juhtermelő és juhhús-fogyasztó országában a fogyasztás meghatározó hányada ünnepekhez, fesztiválokhoz, sok helyen kivételes alkalmakhoz kapcsolódik. Ezért a termelést e hullámokhoz szükséges-

ges igazítani, ami a juhartók jelentős továbbképését is igényli.

A vilápiacot meghatározó országok juhszektorának jellemzői

Ausztrália juhhústermelése

Az ország juhlétszáma és -termelése 2013 óta folyamatosan csökken – a „Meat and Livestock Australia” adatai szerint e tendencia 2016-ban tovább folytatódik. A 2015. évi juháállomány nagysága 69,8 millió egyed.

A 2015. évben 22,250 millió bány és 8,5 millió felnőtt juh vágására kerül sor. A bányok (22,1 kg) és a felnőtt állatok (22,8 kg) vágott-test-súlya között alig van különbség. Idén 492.000 tonna bány-, és 194.000 tonna felnőtt juhhúst állítanak elő. Várhatóan 250.000 tonna bány- és 142.000 tonna felnőtt juhhús exportjára kerül sor 2015-ben. Ebben az évben mintegy 200.000 tonna szolgálja a belső fogyasztást.

Új-Zéland juhhústermelésének tendenciái

Az ország termelésének negatív tendenciája gyakorlatilag a 2010–11-es szezon óta tart, és a „Beef and Lamb New-Zealand” szerint a tendencia a következő 2015/2016-os szezonban is folytatódik.

A 2014/15-ben tartott 29,803 millió juhlétszám a 2015/16-os szezonra 28,569 millió egyedre csökken. Ezen belül az anyajuhlétszám 19,779 millióról 18,890 millió egyedre esik vissza. A tenyésztésbe vett jerek száma a 2014/15-ös szezonban 2,072 millió egyed.

A megszületett bányok száma 2014/15-ös szezonban 25,65 millió egyed, ami a 2015/16-os szezonra várhatóan 23,8 millió egyedre csökken. A 2014/15-ös szezonban 21,325 millió bányt vágta, s ez a létszám a következő szezonra 19,750 millió egyedre csökken. A vágott test súlya mintegy 0,2 kg-mal esett vissza a 2014/15-ös szezonban (18,02 kg), de 18,23 kg-ra növelek a 2015/16-os szezonban.

A bányahústermelés mintegy 7.000 tonnával nőtt 2014/15-ös (384.000 tonna) szezonban, de várhatóan csak 360.000 tonnát ér el a mostani 2015/16-os szezonban.

A bányhús export 6.000 tonnával nőtt a 2014/15-ös szezonban (313.000 tonna), de a mostani szezonban 293.000 tonnára esik vissza.

A bány átvételi ára a 2012/13-as nagy visszaesést követően fokozatosan és folyamatosan emelkedett. A 2014/15-ös szezonban értéke 8.450 NZ\$/tonna, míg a 2015/16-os szezonban 8.661 NZ\$/tonna szintre emelkedik.

Ausztrália juhhús exportjának megoszlása

Az ország juhhús exportja 398.300 tonnáról 441.900 tonnára nőtt 2013 és 2014 között 2015 első nyolc hónapjának adatai szerint

– a 2014-es eredményekhez hasonlítva – 5,1%-kal kevesebb kerül exportra (277.100 helyett 263.000 tonna). Ebből a bányhús 162.100 tonna, míg a felnőtt juhhús 100.900 tonna. Ezen mennyiségből 20,1%-kal kevesebb (12.000 tonna helyett 9.600 tonna) érkezett 2015 első nyolc hónapjában az EU-ba. Az Egyesült Királyságba 7.800 tonna (-17,7%), Franciaországba 700 tonna (-12,1%), és a többi EU-országba 1.100 tonna (-36,8%) jutott ez idő alatt.

A nem EU-tagállamokba exportált juhhús mennyisége 2013 (381.400 tonna) és 2014 (423.300 tonna) között jelentősen emelkedett. A 2015. év első nyolc hónapja alatt azonban erre a piacra 4,4%-kal kevesebb (253.400 tonna) jutott, mint az előző év azonos időszakában. A legnagyobb vesz-

teséget Kína (-27,3%), Bahrein (-27,0%), Japán (-19,4%), és Hongkong (-83,7%) esetében szenvedték el. Ezen országokba ez idő alatt kiszállított mennyiség az előbbi sorrendben az alábbiak szerint alakult: Kína 47.700 tonna (2014-ben 65.500 tonna); Bahrein 6.200 tonna (2014-ben 8.500 tonna); Japán 7.700 tonna (2014-ben 9.600 tonna); Hongkong 1.400 tonna (2014-ben 8.700 tonna). A többi piacra kivitt termék mennyisége emelkedett. A 253.400 tonnából 2015 első nyolc hónapjában 42.500 tonna jutott az USA-ba (+14,2%), 18.900 tonna az Egyesült Arab Emírátsokba (+0,6%), 17.500 tonna Szaúd-Arábiába (+13,4%), 16.500 tonna Malajziába (+15,8%), stb.

Új-Zéland export piacainak megoszlása

Az ország kétféle termékcsoportot szállít külföldre: friss hűtött valamint fagyasztott juhhúst. Az előbbi meghatározóan az EU-ba érkezik.

A friss hűtött juhhús kivitele 2013 (71.900 tonna) és 2014 (66.200 tonna) között jelentős mértékben csökkent. Az év első nyolc hónapjának adatai szerint 2015-ben 0,9%-kal (46.800 tonna) kevesebbet exportáltak, mint 2014 azonos időszakában. Ezen mennyiségből 32.200 tonna jutott az EU tagállamaiba, ami 5,1%-os visszaesést jelent 2014-hez képest.

Az év első nyolc hónapja alatt 19.400 tonna érkezett az Egyesült Királyságba

(-6,8%), 4.100 tonna Franciaországba (-15,9%), 3.600 tonna Németországba (+26,1%), 3.000 tonna Hollandiába (-8,9%), Belgiumba 1.800 tonna (+8,7%), és az összes többi tagállamba 300 tonna (-42,0%).

Az összes juhhús kivitelük 900 tonnával volt kevesebb 2014-ben (396.900 tonna – ebből 225.900 tonna bány és 62.900 tonna juhhús), mint 2013-ban. A 2015. év első nyolc hónapja alatt 288.600 tonna mennyiséget exportáltak, ami 3,6%-kal kevesebb, mint amit az 2014. év azonos időszakában értékesítettek. Ebből a mennyiségből 106.900 tonna jutott az EU-tagállamokba (+11,8%). A legtöbb mennyiséget a következő tagállamokba értékesítették 2015 első nyolc hónapjában: Egyesült Királyság 50.800 tonna (+6,2%), Németország 16.000

tonna (+28,0%), Franciaország 10.500 tonna (-0,8%), Hollandia 10.700 tonna (+15,8%), Belgium 5.500 tonna (+20,4%), Svédország 2.400 tonna (+20,4%), Olaszország 2.100 tonna (+17,4%), Görögország 3.000 tonna (+10,5%), Spanyolország 2.600 tonna (+111,0%), és a többi tagállam 3.300 tonna (+4,0%).

Nem EU-tagállamokba 2015 első nyolc hónapjában 181.700 tonnát exportáltak, ami 10,9%-kal maradt el a 2014-es értéktől. A legtöbb mennyiséget a következő országokban értékesítették: Kína 96.700 tonna (-20,4%), USA 16.300 tonna (+22,2%), Szaúd-Arábia 15.300 tonna (+20,6%), Kanada 7.200 tonna (+12,6%), Hongkong 1.000 tonna (-70,0%), egyéb országok 45.200 tonna (-3,0%).

Az exportirány változásának értékelése

A fent ismertetett adatokból egyértelműen látható, hogy megszűnt Kína előző években tapasztalt húzó hatása, ami részben egyéb piacokra téríti el az exportált juhhúst, részben a termelés csökkenése irányába hat a meghatározó exportáló országok esetében. Új-Zéland termelését a tejtermelési válság is befolyásolja, és egyre többen adják fel a tejtermelést, ami visszahozhatja a juhhús termelés emelkedését a következő években.

Az EU juhhúspiacán továbbra is hiány van, ami lehetőséget nyújt számunkra az állomány hatékonyságának növelésével előállított többlet termék elhelyezésére. Az olasz piac mellett az értékesítési áraink stabilizálása céljából a hiánnyal küszködő és nagyobb árat adó, de magasabb minőséget is követelő Franciaország irányába kell fordulnunk legalább az összes előállított termékünk 20%-ával.

**Kukovics Sándor
Jávor Bence**